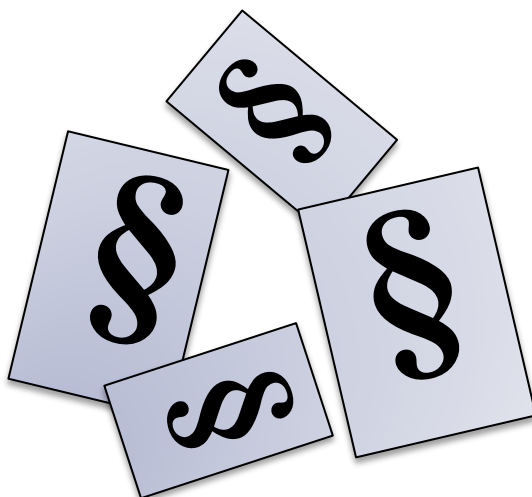

TYÖSUOJELUN SÄÄDÖSVALMISTELUN SEURANTA 1/2020

Työ- ja tasa-arvo-osasto
28.2.2020

Sisällysluettelo

0	Johdanto	3
1.	Yleiset työturvallisuussäännökset	4
1.1.	Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa	4
1.2.	Työturvallisuuslain muuttaminen	4
2.	Kemikaalisäännökset	6
2.1.	Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (538/2018) muuttaminen	6
2.2.	Valtioneuvoston asetuksen työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (716/2000) muuttaminen	6
2.3.	Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)	7
3.	Muuta	8
3.1.	Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelman toteuttaminen	8
3.2.	Työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen	9
3.3.	EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin	10
3.4.	Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen	10
3.5.	Rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevydestä ja turvallisuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttaminen	11
3.6.	Nuoria työntekijöitä koskevat esimerkkiluettelot	11
3.7.	Kalastusalueen asuin ympäristöä ja ruokahuoltoa koskeva sääntely	12
3.8.	Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttaminen	12
3.9.	Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä koskevan Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi	13
3.10.	Työsuojelurahastolain muuttaminen	13

0 Johdanto

Työsuojelua koskevat säädökset ja säädösten noudattamisen valvonta ovat merkittävien ja vaikuttavien työpaikkojen turvallisuuteen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja tasa-arvo-osaston käytössä oleva ohjauskeino. Työ- ja tasa-arvo-osaston työsuojeluun liittyvä säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasoisien lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä. Keskeisin niistä on työturvallisuuslaki (738/2002).

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaika- ja tiettyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhdetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, mutta sen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet).

Olellaisena osana työsuojelulainsäädäntöä ovat myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työ- ja tasa-arvo-osaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu systemaattiseen toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden ja yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä noin kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä ajankohtaistiedotteessa kuvataan sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston vastuulla olevat työsuojeluun liittyvät säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt sekä valmisteluvaihe. Tiedotteeseen ei ole sisällytetty ministeriön 1.9.2017 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen myötä osastolle siirtyneitä uusia asioita (kuten tasa-arvo, lomitus ja työterveyshuolto).

Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat on esitetty erillisessä Työsuojelun EU-tiedotteessa, jota päivitetään samaan aikaan tämän säädösvalmisteluluettelon kanssa.

1. Yleiset työturvallisuussäännökset

1.1. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa

Hallinnollisten sanktioiden käyttöalan laajentamisedellytykset ovat olleet pitkään selvitettävänä. Hallinnollisella sanktiolla tarkoitetaan tietyn moitittavaksi koetun toiminnan, rikkomuksen, muuta kuin rikosoikeudellista seuraamusta. Seuraamuksen määrääjänä on hallintoviranomainen.

Oikeusministeriön julkaisemassa "Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa vuosille 2013 – 2025" on sivuttu seuraamusmaksuja yhtenä oikeudenhoidon tehostamiskeinona. Lisäksi harmaan talouden rikoksiin liittyvän rikostorjuntaketjun vaikuttavuuden sekä hallinnollisten seuraamusten kehittämisen hankkeen osana selvitetään kolmikantaisesti hallinnollisten sanktioiden käyttömahdollisuudet työlaainsäädännössä ja työsuojeluvalvonnassa sen tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Sanktion pääasiallisena muotona tulisi käytännössä kysymykseen rikkomuksen vakavuuteen suhteutettu hallinnollinen seuraamusmaksu.

Sosiaali- ja terveysministeriössä laadittiin keväällä 2013 muistio hallinnollisista seuraamusmaksuista työsuojeluasioissa. Siitä saaduissa aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden lausunnoissa puollettiin hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönottoa ja tehtiin ehdotuksia sen mahdollisista käyttötilanteista.

Asiaa on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa viimeksi keväällä 2019. Silloin todettiin, että esitettyjen näkemysten perusteella laiminlyöntimaksun käyttöönotolle ei ollut edellytyksiä, mutta asiaan on mahdollista palata myöhemmin, jos muuhun lain-säädäntöön tulee muutoksia tai tilanne jotenkin muuten muuttuu.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402

1.2. Työturvallisuuslain muuttaminen

Työmarkkinoiden keskusjärjestöt ovat tehneet 11.6.2019 ehdotuksen valtiovallalle ja eräille muille toimijoille säädösmuutosten ja selvitysten tekemisestä sekä toiminnan kehittämisestä perustuen osin vuoden 2017 eläkesopimuksessa (26.9.2014) sovittuihin jatkoneuvotteluihin.

Ehdotuksessa on seuraavat työturvallisuuslakia koskevat muutosehdotukset:

Työnantajan velvollisuutta työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin täsmennettäisiin lisäämällä lain 10 §:n luetteloon uusi kohta, joka koskisi työajan ulkopuolella tapahtuvaa matkustamista.

Yötyötä koskevan 30 §:n ensimmäisen momentin, joka koskee työntekijän mahdollisuutta terveydellisten syiden vuoksi vaihtaa työtehtäviä tai siirtyä päivätyöhön, loppuun esitetään lisättäväksi seuraavaa: Jos tämä ei ole mahdollista, työnantajan on, siten kuin tässä laissa säädetään, selvitetävä, voidaanko työn rasitusta vähentää muilla toimilla. Jos työntekijälle ei voida järjestää muuta

työtä siten kuin tässä pykälässä edellytetään, hänelle on pyydettyä selvitettävä edellä mainittuja seikkoja, joiden vuoksi työtehtävien vaihtaminen tai siirtyminen päivätyöhön ei ole mahdollista.

Lisäksi arvioidaan työturvallisuuslain henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muutoksia, jotka johtuvat EU:n yleisestä tietosuojasetuksesta. Tavoitteena on saattaa työturvallisuuslaki yhteensopivaksi tietosuojasetuksen kanssa.

Asiaa on käsitelty alustavasti työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN). Jatkovalmistelu tehdään virkатыönä sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla tavoitteena antaa asiassa esitys vuoden 2020 aikana.

Tavoiteaikataulu:

TTN:n käsittelyyn: Keväällä 2020

Esittelyyn: Syksyllä 2020

Lisätietoja: Jarno Virtanen

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63495

2. Kemikaalisäännökset

2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (538/2018) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaosto on valmistellut esityksen uudeksi sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista. Asetusluonnos on hyväksytty työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan (TTN) kokouksessa 6.2.2020. Uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan kevään 2020 aikana. Tällöin ilmestyy myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2020.

Asetuksella täytäntöönpannaan EU:n viides viiteraja-arvodirektiivi (EU) 2019/1831. Uudistuksessa asetetaan yhdelle uudelle aineelle HTP-arvo ja yhdeksän aineen HTP-arvoa päivitetään. Lisäksi annetaan yksi uusi biologisten näyttöjen ohjeraja-arvo. Joidenkin aineiden HTP-arvo poistuu, koska aineelle on annettu vastaava sitova raja-arvo uudella valtioneuvoston asetuksella työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019).

Tavoiteaikataulu:

TTN hyväksynyt 6.2.2020

Esittelyyn ja voimaan: Keväällä 2020

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Tanja Ylitöyrä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

2.2. Uusi valtioneuvoston asetus työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019)

EU:n syöpädirektiiviä (2004/27/EY) on päivitetty direktiiveillä 2017/2398/EU, 2019/130/EU ja 2019/983/EU. Direktiiveissä muun muassa päivitettiin kahta aiempaa sitovaa raja-arvoa ja annettiin arvot 22 uudelle syöpävaaralliselle aineelle. Syöpädirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön valtioneuvoston asetuksella työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta, jota oli päivitettävä direktiivimuutosten vuoksi.

Valtioneuvoston asetus työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019) annettiin 12.12.2019 ja se tuli voimaan 1.1.2020. Asetuksella täytäntöönpantiin kaikki edellä mainittujen direktiivipäivitysten mukaiset sitovat raja-arvot. Lisäksi asetukseen sulautettiin työministeriön päätös syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista tekijöistä (838/1993) ja samalla ko. päätös kumottiin. Samalla lainsäädäntöä selkeytettiin myös siirtämällä asetuksesta ASA-rekisteriä koskevat pykälät osaksi lakia syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä ja luettelosta (ASA-laki).

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Tuula Andersin

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63506 (Andersin)

2.3. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)

ILO:n yleissopimus nro 139 työnteon yhteydessä syöpää synnyttävistä aineista ja tekijöistä aiheuttuvien vaarojen torjunnasta ja valvonnasta edellyttää, että jäsenvaltion tulee määrätä ne toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä työntekijöiden suojelemiseksi vaaralta joutua altistetuksi syöpää synnyttävillä aineilla tai tekijöillä ja järjestettävä asianmukainen tietojen rekisteröintijärjestelmä.

Laissa 717/2001 säädetään syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä. Laissa on perussäännökset rekisterin käyttötarkoituksesta, tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä. Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta on annettu valtioneuvoston asetuksella työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (716/2000). ASA-rekisteriin ilmoitettavien aineiden listasta on säädetty työministeriön päätöksellä syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista tekijöistä, joka tuli voimaan vuonna 1993 (Tm 838/1993) ja johon lisättiin aineita vuonna 2000.

Tietosuojalainsäädäntöä koskevien muutosten seurauksena ja toiminnan tosiasiallisten käytäntöjen asianmukaiseksi kirjaamiseksi lakia muutetaan siten, että rekisterinpitäjä on jatkossa sosiaali- ja terveysministeriön sijaan Työterveyslaitos, joka on tähänkin asti käytännössä hoitanut rekisterinpitäjä. Syöpävaarallisuustietojen ja -luokitusten sekä markkinoilla olevien kemikaalien muututtua on myös syytä päivittää syöpävaarallisten tekijöiden listaa ja yhdenmukaistaa lista EU:n syöpävaarallisuusluokitusten kanssa. Jatkossa ASA-rekisteröintivelvoite sidotaan EU:n CLP-asetuksen mukaisiin syöpävaarallisuusluokituksiin ja luovutaan kansallisesta syöpävaarallisten aineiden listauksesta kumoamalla nykyinen työministeriön päätös syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista tekijöistä.

Vuonna 2019 lainsäädännön uudistamista käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN) ja sen HTP-jaostossa. Valmisteltu hallituksen esitys hyväksyttiin TTN:n kokouksessa 10.9.2019. Hallituksen esitys annettiin 14.11.2019 ja sitä on käsitelty työ- ja tasa-arvovaliokunnassa sekä perustuslakivaliokunnassa. Asian käsittely eduskunnassa jatkuu kevään 2020 aikana.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Tuula Andersin

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63506 (Andersin)

3. Muuta

3.1. Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelman toteuttaminen

Valtioneuvoston kanslia asetti syksyllä 2017 Terveiden tilojen vuosikymmen -toimenpideohjelman, joka toimeenpannaan vuosina 2018–2028. Ohjelmassa muutetaan arkiympäristöjä hyvinvointia ja terveyttä tukevia elämäntapoja mahdollistaviksi. Hankkeen tavoitteena on julkisiin tiloihin liittyvän terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan rakennusten kosteus- ja homeongelmia käsitelleen mietinnön pohjalta eduskunta antoi toukokuussa 2013 kannanoton (EK 5/2013 vp), jossa edellytettiin toimenpiteisiin hallituksen tuli ryhtyä sisäilmaongelmiin liittyvän tilanteen parantamiseksi. Valtioneuvosto on ottanut eduskunnan kannanotot huomioon ja raportoinut tästä eduskunnalle. Tulokset heijastuvat mm. useina toimeenpantuina hankkeina sekä tarpeena jatkaa monialaista yhteistyötä käynnistetyn toimenpideohjelman puitteissa.

Toimenpideohjelman tavoitteita ovat mm.

- Julkisen rakennuskannan tervehtyttäminen
- Sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastavuuden ennaltaehkäisy rakentamisen, viestinnän ja terveydenhuollon keinoin
- Sisäilmasta kärsivien hoidon ja kuntoutuksen edistäminen ja sosiaaliturvan selvittäminen
- Rakennuksiin liittyvän terveydellisen riskin arvioinnin parantaminen
- Osaamisen ja ohjeistuksen lisääminen kattavasti erityisesti terveydenhuollon, rakennusfyysikan, rakennusvalvonnan, kuntotutkimuksen ja hankintaosaamisen alueilla
- Rakentamiseen ja kiinteistöjen ylläpitoon liittyvien prosessien vahvistaminen mm. rakennustöiden olosuhteiden hallinnan ja laadunvarmistuksen keinoin.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu, että toimintaohjelmaa jatketaan ja varmistetaan, että ohjelma johtaa vaalikauden aikana tarvittaviin lainsäädäntömuutoksiin ja toimenpiteisiin. Osana ohjelmaa selvitetään korjausrakentamisen osaamiskeskuksen perustamista.

Sosiaali- ja terveysministeriössä tehdään selvitys, jossa verrataan keskenään työsuojelu- ja terveysuojelulainsäädäntöä toimintaohjelmaan liittyviltä osilta mahdollisten säädösmuutostarpeiden kartoittamiseksi.

Lisätietoja: Antti Janas ja Mari Leinonen

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63509 (Leinonen)

3.2. Työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Valtioneuvoston asetusta työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) muutettiin marraskuussa 2019 annetulla valtioneuvoston asetuksella (1095/2019).

Torninosturinkuljettajan pätevyysvaatimusta muutettiin siten, että ammattitutkinnon tai sen soveltuvan osan suorittamista vaaditaan kuljettajalta, joka kuljettaa kuormamomentiltaan yli 25 tonnin metrin torninosturia.

Asetukseen lisättiin uusi 14 a §, jossa säädetään tehtävistä, joihin vaaditaan kirjallinen lupa työnantajalta. Trukin ja henkilönostimen ohjaamiseen vaaditaan edelleen lupa aiempaa sääntelyä vastaavasti. Uusia työnantajan kirjallista lupaa edellyttäviä tehtäviä ovat taakan kiinnittäminen asennuskäyttöön tarkoitettuun nosturiin ja kuormamomentiltaan enintään 25 tonnin metriä olevan torninosturin (nk. linkkunosturi) kuljettaminen. Työnantajan on ennen luvan antamista varmistettava, että työntekijällä on tehtävän turvalliseen suorittamiseen riittävä kyky ja taito. Muista tehtävistä poiketen luvan antaminen linkkunosturin kuljettamiseen edellyttää, että työnantaja on varmistanut työntekijän saaneen sellaisen koulutuksen, jonka perusteella työntekijällä on riittävä kyky ja taito laitteen turvalliseen käyttämiseen.

Asetuksen säännöstä liikkuvan työvälineen turvallisuudesta tarkennettiin niin, että työvälineestä sen liikkuaessa tulee aiheutua työntekijöille mahdollisimman vähän vaaraa. Lisäksi veloitetta käyttä näkyvyyttä parantavia lisälaitteita liikkuvassa työvälineessä tarkennettiin lisäämällä kohtaan maininta kameralaitteista.

Asetuksen liitettä muutettiin siten, että metsätyöhön tarkoitettujen metsätraktoriin kiinnitettyjen kuormausnosturien tarkastuksista luovutaan. Tarkastettavien laitteiden joukkoon lisättiin betonipumppuautot, tuulivoimaloiden huoltohissit ja hyllystöhissit, joissa henkilö kulkee laitteen mukana.

Asetus 1095/2019 tulee voimaan 1.3.2020. Asetuksen 33 pykälää käyttöönottotarkastuksen tekemisestä sovelletaan liitteessä tarkoitettuun tuulivoimalan huoltohissiin 1.3.2021 alkaen. Ennen asetuksen voimaantuloa käyttöön otetuille liitteeseen lisätyille laitteille on tehtävä käyttöönotto- tai määräaikaistarkastus vuoden 2021 loppuun mennessä.

Lisätietoja: Kaisu Ahtola, Antti Janas ja Hanna-Mari Pekuri

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63785 (Ahtola), 02951 63501 (Janas) ja 02951 63459 (Pekuri)

3.3. EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EU 2016/679; tietosuoja-asetus). Tietosuoja-asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä on sovellettu 25.5.2018 lukien sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla on selvitetty, mitä muutoksia tietosuoja-asetus aiheuttaa työsuojelulainsäädäntöön. Muutostarpeita on myös käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa. Tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset on tarkoitus toteuttaa lainsäädännössä sitä mukaa, kun säädöksiä muutoinkin muutetaan. Niiden työsuojelusäädösten osalta, joihin ei kohdistu muita muutostarpeita kuin tietosuoja-asetuksesta johtuvat, on tarkoitus antaa erillinen hallituksen esitys. Tällä erillisellä esityksellä muutettaisiin työsuojeluhenkilörekisteristä annettua lakia (1039/2001), työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annettua lakia (159/1978) ja panostajalakia (423/2016). Tämä työsuojelusäädöksiä koskeva erillinen esitys on valmisteilla ministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla virkatyönä.

Hallituksen esitys pyritään antamaan vuoden 2020 aikana.

Lisätietoja: Tuula Andersin
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506

3.4. Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on ryhtynyt selvittämään rakennustyön turvallisuutta koskevan sääntelyn ajantasaisuutta ja toimivuutta. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti rakennustyön turvallisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (205/2009) sekä työturvallisuuslain (738/2002) rakennustyötä koskevat säännökset. Aiheesta on pyydetty aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden näkemykset sekä kuultu työmarkkinajärjestöjä ja muita sidosryhmiä. Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta tulee asettamaan huhtikuussa 2020 jaoston, jonka tehtävänä on käydä läpi muutosehdotukset sekä valmistella esitys säännösten lisäämis- tai muuttamistarpeista.

Lisätietoja: Mari Leinonen ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63509 (Leinonen) ja 02951 63501 (Janas)

3.5. Rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevyydestä ja turvallisuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttaminen

Opetushallitus on uudistanut ammattisukeltajan ammattitutkinnon perusteet. Uudet tutkinnon perusteet ovat tulleet voimaan 1.8.2019. Tutkinnon nimike on muutettu ammattisukeltajan ammattitutkinnosta sukellusalan ammattitutkinnoksi. Tästä johtuen muutettiin rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevyydestä ja turvallisuussuunnitelmasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1088/2011) olevaa rakennustyötä tekevän sukeltajan ja ns. kevytsukeltajan erityisiä pätevyysvaatimuksia koskevaa pykälää. Pykälän asiasisältö pysyi ennallaan.

Uudistettu valtioneuvoston asetus (1209/2019) tuli voimaan 1.1.2020.

Lisätietoja: Mari Leinonen
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63509

3.6. Nuoria työntekijöitä koskevat esimerkkiluettelot

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa on selvitetty sitä, onko tiedossa muutostarpeita nykyiseen sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta (188/2012) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta (189/2012). Jos tarpeita muutoksiin on, ne valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä vuoden 2020 aikana.

Tavoiteaikataulu:
TTN-käsittelyyn: Vuoden 2020 aikana
Esittelyyn: Vuoden 2020 aikana
Voimaan: Vuonna 2020 tai 2021

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402 (Ylitöyrä) ja 02951 63501 (Janas)

3.7. Kalastusaluksen asuinympäristöä ja ruokahuoltoa koskeva sääntely

Euroopan neuvoston direktiivi (EU) 2017/159 kalastusalan työtä koskevan Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2007 yleissopimuksen täytäntöönpanosta annettiin 19.12.2016. Direktiivillä pyritään parantamaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivilla aluksilla työskentelevien kalastajien työ- ja elinoloja vahvistamalla yhtenäisen säädöskehys merikalastusalan työoloja varten. Direktiivi sisältää eri ministeriöiden toimialaan kuuluvaa sääntelyä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön toimialaan kuuluu kalastusaluksen asuintiloja koskeva sääntely, jonka täytäntöön panemiseksi on muutettu laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annettua lakia (395/2012). Lain muutos tuli voimaan 10.12.2019.

Lain 395/2012 nojalla annettiin 12.12.2019 valtioneuvoston asetus asuinympäristöstä ja ruokahuollosta kalastusaluksella (1257/2019), joka tuli voimaan 1.1.2020. Asetusta sovelletaan kaupallista toimintaa harjoittavilla merikalastusaluksilla, joilla työskentelee työsuhteessa olevia kalastajia. Soveltamisalan ulkopuolelle rajataan sellaiset alukset, joiden tavanomainen merelläoloaika on alle 24 tuntia eikä aluksella ei asuta silloinkaan, kun alus on satamassa.

Lisätietoja: Tuula Andersin
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506

3.8. Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttaminen

Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006) eli ns. valvontalakia on tarkoitus muuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun asetuksen (EU 2019/1020) johdosta. Kyseistä asetusta aletaan soveltaa pääosin kesällä 2021.

Lisäksi esityksellä on tarkoitus laajentaa työsuojeluviranomaisten toimivaltaa tehdä ilmoitus poliisille siten, että jatkossa ilmoitus olisi mahdollista tehdä myös epäillyistä ihmiskaupparikoksista.

Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa alkuvuonna 2021.

Lisätietoja: Mari Leinonen ja Pirje Lankinen (markkinavalvonta)
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63509 (Leinonen) ja 02951 63488 (Lankinen)

3.9. Hallituksen esitys eduskunnalle väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä koskevan Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työkonferenssissa kesäkuussa 2019 hyväksyttiin yleissopimus ja sitä täydentävä suositus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä. Sopimuksen tarkoituksena on suojella työntekijöitä ja muita työelämässä olevia henkilöitä väkivallalta ja häirinnältä. Väkivallalta ja häirintää ehkäistään ja poistetaan lähestymistavalla, jonka tulisi kattaa eri keinoja kuten lainsäädäntö, politiikat, strategiat, valvonta, täytäntöönpano, oikeussuojakeinot, seuraamukset, ohjaus ja koulutus.

[Violence and Harassment Convention, 2019 \(No. 190\)](#)

[Violence and Harassment Recommendation, 2019 \(No. 206\)](#)

ILO:n perussäännön mukaan kaikkien jäsenvaltioiden on saatettava sekä sopimus- että suositustekstit asianomaisen kansallisen valtioneelimen käsiteltäväksi lähtökohtaisesti vuoden kuluessa työkonferenssin istuntokauden päättymisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi syksyllä 2019 keskeisiltä työmarkkinatoimijoilta sekä ministeriöiltä lausuntoa siitä, onko sopimuksen ratifiointille esteitä. Mikään lausunnon antaneista tahtoista (11 kpl) ei tuonut esiin seikkoja, jotka olisivat tarkoittaneet esteitä yleissopimuksen ratifiointille. Hallituksen esitysluonnos laitetaan lausuntokierrokselle ja sitä käsitellään ILO-neuvottelukunnassa keväällä 2020.

Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa kesällä 2020.

Lisätietoja: Hanna-Mari Pekuri

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63459

3.10. Työsuojelurahastolain muuttaminen

Työsuojelurahastolakiin (407/1979) tehtiin teknisiä muutoksia, joilla lain 1 §:n 2 momentissa oleva viittaus Työturvallisuuskeskuksen Kannatusyhdistys r.y. -nimiseen yhdistykseen muutettiin viittaukseksi Työturvallisuuskeskus ry -nimiseen yhdistykseen. Lisäksi muutettiin vanhentuneet viittaussäännökset.

Laki 1417/2019 tuli voimaan 1.1.2020.

Lisätietoja: Mari Leinonen

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63509